

STORTINGET

Representantforslag 79 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Kristoffer Robin Haug
og Sigrid Zurbuchen Heiberg

Dokument 8:79 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Kristoffer Robin Haug og Sigrid Zurbuchen Heiberg om å stanse alvorlige naturinngrep og styrke vernet av norsk natur i tråd med ambisjonene i den globale naturavtalen

Til Stortinget

Bakgrunn

I desember 2022 ble verdens land enige om en historisk global naturavtale. Den slår fast at den negative trenden for verdens natur og dyreliv skal snus. Innen 2030 skal verden være i gang med å restaurere en rikere, mer mangfoldig og mer robust natur. Å innfri disse ambisjonene i Norge krever en stor reform av norsk naturpolitikk. Det må tas flere grep for å omstille naturpolitikken i det tempoet og omfanget situasjonen krever. I dette representantforslaget foreslås det at:

- Regjeringen tar initiativ til en gjennomgang av planlagte naturinngrep for å redusere nedbyggingen av norsk natur i tråd med ambisjonene i naturavtalen.
- Statlige myndigheter må si nei til spesielt alvorlige naturinngrep som er planlagt, blant annet i Tyrifjorden, på Finnmarksvidda, ved Bjørnafjorden og ved Hardangervidda.
- Man styrker statsforvalternes myndighet og kapasitet til å gripe inn i miljøraker.

Forslagsstillerne viser også til Dokument 8:64 S (2022–2023), der det foreslås at Norge skal vedta et juridisk bindende mål om arealnøytralitet. Et slikt vedtak vil etablere et nytt og mer naturvennlig rammeverk for arealpolitikken i kommunene.

Full gjennomgang av planer om nedbygging

Norsk naturpolitikk leverer ikke på ambisjonene i naturavtalen. Statistisk sentralbyrå (SSB) anslår at det foreligger planer om å bygge ned 2 777 km² natur i årene som kommer, inkludert 1 600 km² skog og over 200 km² myr. Hvis arealene som er satt av til hyttebygging, utnyttes, innebærer det for eksempel en tredobling av arealet som brukes til tettbygde fritidsboligområder.

Den naturen Norge faktisk verner, har heller ikke god nok beskyttelse. En rapport¹ fra Naturvernforbundet viser at hele 94 prosent av de som søker, får tillatelse til å sette opp bygninger, ta ut masser, drive med fiskeoppdrett og gruvevirksomhet og en lang rekke andre inngrep i norske verneområder. Bare 6 prosent av søknadene får avslag. Når Norge behandler egne verneområder på denne måten, bidrar man til å ødelegge den mest verdifulle naturen landet har, samtidig som man undergraver effekten og troverdigheten av naturavtalens målsetting om at 30 prosent av land og hav skal vernes.

Forslagsstillerne foreslår derfor en full gjennomgang av planlagte naturinngrep i Norge med mål om å redusere nedbyggingen av natur og gjøre Norge arealnøytralt. I tillegg foreslås det at Stortinget ber regjering

1. <https://naturvernforbundet.no/nyheter/9-av-10-far-bygge-i-vernet-natur/>

gen ta grep for å stanse dispensasjonene til inngrep i verneområder.

Nei til vindkraft i Norges nest største inngrepsfrie naturområde

Davvi vindkraftverk er planlagt i området Laksefjordvidda-Rásttigáisá i Lebesby kommune i Finnmark og vil utgjøre et stort inngrep i Norges nest største inngrepsfrie naturområde. Bare 11 prosent av Norge er inngrepsfri natur, og en vindpark i dette området vil redusere denne andelen ytterligere. Området mellom Tanadalen og Laksefjorden er fullt samisk. Der er det flytteveier og vandreveier, og en utbygging kan påvirke reindriften i flere reinbeitedistrikter. Vindparken planlegges rett ved Rásttigáisá, som er et hellig samisk fjell. Grenselandet AS søkte¹ den 15. august 2022 om konsesjon for bygging og drift av vindkraftverket. Forslagsstillerne foreslår at konsesjonen avvises.

E16 og ny Ringeriksbane må legges utenom verdifulle våtmarker

Traséen for fellesprosjektet for ny E16 og Ringeriksbanen mellom Sandvika/Oslo og Hønefoss vil innebære svært store inngrep i verdifull natur, inkludert internasjonalt vernede våtmarksområder ved Storelvas utløp nord i Tyrifjorden. Traséen krysser igjennom Synneren naturreservat, hvor deler av verneområdet derfor må oppheves, og overlapper også med det foreslåtte Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat². Videre berører traséen også utenfor verneområdene et elveslettelandskap av internasjonal verdi og som det bare finnes ett tilsvarende av i Sør-Norge. Forslagsstillerne mener inngrepet er uakseptabelt, og at andre løsninger må utredes. Da Stortinget i 2002 behandlet en sak om trasévalg for ny Ringeriksbane, konkluderte flertallet med at ny toglinje burde legges nordover langs østre bredd av Tyrifjorden og inn til Hønefoss via Åsa. En annen mulighet er å legge ny togtrasé, via Nittedal og Jevnaker. Når det gjelder utbedringen av E16, bør prosjektet nedskaleres, og det bør vurderes utbedringer av eksisterende trasé, slik at store nye naturinngrep unngås. Forslagsstillerne viser til at regjeringen utsatte hele prosjektet høsten 2022³. Denne utsettelsen bør utnyttes til å utrede andre trasévalg som kan bidra til å senke reisetiden på Bergensbanen og forbedre trafikksituasjonen i området.

Hordfast-utbyggingen i Vestland må stanses

Forslagsstillerne mener Hordfast-prosjektet på E39 mellom Stord og Os i Vestland vil føre til uakseptable naturinngrep. I dag går E39 mellom Os og Stord via ferjesambandet Halhjem–Sandvikvåg, mens den nye planen er å bygge bro over Bjørnafjorden og legge ny veitrasé over flere øyer. Dette vil blant annet bety store inngrep på Reksteren og Vestre Tysnesøy. Fylkesmannen i Hordaland⁴ har advart mot utbyggingen og pekt på at området har en sjeldent høy konsentrasjon av boreal regnskog i tillegg til kystmyr og sumpskog, som begge er truede naturtyper. Denne regnskogen er en type temperert kystfurusskog som er sterkt truet. Naturen på øya Reksteren utgjør kjerneområdet for denne regnskogtypen i Norge og verden. I sitt høringsinnspill til planprogrammet fra februar 2022 peker Statsforvalteren i Vestland⁵ på omfattende funn av truede dyre- og plantearter, herunder 30 boreonemorale regnskoger, 38 kystmyrer og åtte rike sumpskog innenfor planområdet for den nye veien, samt 375 registreringer av ulike truede dyre- og plantearter fordelt på 30 arter.

Skianlegg i villreinområder på Hardangervidda

Kommunaldepartementet ga i 2019 tillatelse⁶ til bygging av en helårs alpinlandsby i Sysendalen i Eidfjord kommune. Tillatelsen ble gitt til tross for at prosjektet får negative konsekvenser for villreinen på Hardangervidda, som er den største bestanden i Norge og en av de siste livskraftige bestandene av den opprinnelige ville fjellreinen i Europa⁷. For å ta vare på villreinen, er det avgjørende å beskytte områder med tilstrekkelig størrelse, kvalitet og variasjon slik at villreinen kan klare seg gjennom kriser og under vekslende værforhold. Alpinlandsbyen i Sysendalen er planlagt i et område villreinen brukte senest i 2021, og vil redusere villreinens livsgrunnlag enda et hakk. Etter at tillatelsen ble gitt i 2019, har villreinen havnet på rødlista over norske arter som er truet av utryddelse, og det har blitt klart at kvalitetsnormen for villrein ikke er nådd. Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin vurdering⁸ av villreinområdet på Hardangervidda fra 2022 viser at tilstanden i dette området er klassifisert som dårlig. Forslagsstillerne mener det er uforsvarlig å svekke villreinen ytterligere

1. <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/a9320ac4-cc6f-4ebd-974b-c0790e228c11/201700703/3428927>
2. <https://www.regjeringen.no/contentassets/574a05aed4144a9b8c018bbdca1bdb1/verneplan-for-nordre-tyrifjorden-og-storelva---okologisk-kompensasjon.pdf>
3. https://www.nrk.no/osloogviken/statsbudsjettet-2023_-nye-utsettelse-for-ringeriksbanen_-ansvaret-flyttes-tilbake-til-bane-nor-1.16129101
4. <https://www.nrk.no/vestland/fylkesmannen-slaktar-hordfast-plan-1.13339064>
5. <https://www.abcnyheter.no/nyheter/norge/2022/01/14/195817414/statsforvalteren-i-vestland-bekymret-for-naturinngrep-pa-e39>
6. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/motsegn---kommunedelplan-for-sysendalen-eidfjord-kommune/id2640890/>
7. https://www.statsforvalteren.no/contentassets/81c6d65b52604af7a1d96f37c911a2ad/fmov_uttalelse_regional_plan_hardangervidda_2019.pdf

ved å tillate utbyggingen av Eidfjord Resort, og at tillatelsen fra 2019 må trekkes.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen stanse planlagte inngrep ved Nordre Tyrifjorden naturreservat og tilknyttede verneområder og naturverdier og raskt utrede et alternativt trasévalg for Ringeriksbanen.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at Hordfast-prosjektet, E39 Stord–Os, ikke realiseres slik det er planlagt i dag.
3. Stortinget ber regjeringen si nei til planene om Davvi vindpark, som vil påvirke samiske reindriftsområder og innebære et stort inngrep i Norges nest største inngrepsfrie område.
4. Stortinget ber regjeringen trekke tillatelsen til utbygging av planlagt område for Eidfjord Resort med alpinanlegg i Eidfjord kommune.
5. Stortinget ber regjeringen styrke statsforvalterens innsigelsesmyndighet og kapasitet i miljøsaker.
6. Stortinget ber regjeringen foreta en full gjennomgang av planlagte naturinngrep i Norge med mål om å redusere nedbyggingen av natur i tråd med ambisjonene i den globale naturavtalen inngått i desember 2022.
7. Stortinget ber regjeringen foreta en full gjennomgang av dagens praksis for dispensasjoner til inngrep i verneområder og ta grep som sikrer at vernevedtaket respekteres.

21. desember 2022

Rasmus Hansson

Kristoffer Robin Haug

Sigrid Zurbuchen Heiberg

